

Нарт делкән күүкд улсин өдр

СССР-н Деед Советд сунъгъвр келгн — йир ик элдү гидг гүн чинртә, советск олн-әмтнә цугъараннь орлцлгъта-гъар кұцәгджджәх, агъу ик кұчтә, политическ кōдлмш болджана. Мана өнр-өргн, социалистическ Тōрскнә альк захднъ болв чигн, сунъгъвр келгнд белдвр эс кеджәх газр гидж өдгә цагт йир уга.

Государствин деед йосна ах органд эврәнн элчнрән илгәхләрн, советск олн-әмтн, үрдүдиннъ аргъта гисинь нерәддж, депутатнрин кандидатнрт, олна чирәд нерән гуташго, үгдән күрх, күн ишдгәх, — тиим залу улс болн күүкд улс темдглджджәхәнә.

Хамг нег кұцәджд, делгрүлдж йовх кōдлмшт советск күүкд улсин ач-туснъ йир ик. Социалистическ тосхлтин олн-зүсн әнъгәр альднә болв чигн күүкд улс эс кōдлджәх газр гидж мел уга.

Нарт делкән күүкд улсин өдр — март сарин 8-г советск күүкд улс эн джил йир ик өргмдждтә, омгта кевәр тосв.

Мана орн-нутг урдк кевәрн улм делгрджд бсдж йовна. Онъгрсн джилд Советск Союз эврәнн экономикайн, культуран, наукан, эрдм-сургуляйн цааранднъ улм бōдллгъәр ик кōдлмш кев.

Цуг эн тоотд, социалистическ тосхлтин цуг олн-зүсн тōрмүд кұцәлгнд советск күүкд улс, коммунистическ тосхлтин шунмгъа орлцачнр болжд бас ик гүджрмг кевәр кодлждән.

Эн, бнъгрсн джилд цуг нарт делкән орн-нутгуд дунд Советск Союзин тоомсрнъ, энүнә нернъ улм туурв.

Газадн политиктән ленинск авц-бәрциг батта кевәр бәрдж, Советск Союз тōвкнүн бәәлгнн политикиг элдү ик кинәнәр делгрүлдж, нарт делкән олн-әмтн хоорндан ни-ниичнъгъу бәәлгнъг батруллгъар, шинәс дә босхкар седлгнъг хōрлгъәр бас ик кōдлмш кев.

Нарт делкән күүкд улсин өдр — март сарин 8-г — эн джил темдглхләрн, мана орн-нутгин күүкд улс чигн, цуг прогрессивн орн-нутгудин күүкд улс чигн, әдн цугъарн эврәннъ урдиннъ джиргълин тōлә, теднә хувин тōлә, шин дә босхлгъна аәмшгин бмнәс ноолджд эн ким әрун сәәхн керг кұцәлгнд цуг хамг чидлән цаарандн улм хамцулцхамхн.

Коммунистическ партин болн Советск правительствин тасрхан уга килмджин учрар, мана Хальмг танъгъч эврәннъ әдл-ахугъан болн культуран түргәр бōдлүлдж, делгрүлдж йовна.

Әдл-ахун цуг тōрмүд кұцәлгнд, эрдм-сургуль, культур делгрүлгнд күүкд улсин нилчнъ, ач-туснъ йир ик.

Олн-әмтиәннъ амгъулнъгта сәәхн джиргълин тōлә цоц-әмән әрвлл уга, унн гол-седкләрн, кезәд чигн эврәннъ олн-әмтстәгтән хамдан шунлтта кевәр ноолда кецхәсн кесг зōрмг, чириг күүкд улс мана танъгъчин күүкд улс дунд бәәцхәнә.

Урднъ, далжрлгнд, мухлалгнд йовцхасн хальмг күүкд улс, бōгә цагт, әмтиәс дустго, цугталанъ әдл зōвтә, танъгъчин әдл-ахун, культурин, эрдм-сургулиин болн нанъ чигн цуг олн-зүсн кōдлмшт кōдлдж йовцхана. Тедн дунд, кесн, кұцәсн кōдлмшәрн олнд тоомсртә, кундтә болсн күүкд улс бас олн.

Цуг советск күүкд улс дундас, тер тоод, хальмг күүкд улс дундас чигн, нерднъ туурсн кесг олн күүкд улс гарв.

Гражданск дәәнә цагт гавц мергн кевәр дәәлдж йовсн Шапшукова Нарман нериг ода кен болв чигн меднә.

Тōрскән харсгч Алдр дәәнә цагт, баахн гал-насан хармнл уга, фашистск андлудла халуч кевәр ноолдал, энъкр цок-әмән бсгсн, бичкәхән күүкн Хахлынова Тамараг бидн кезәд чигн мартшговдн. Иим ул-

син нерн мōнък болдг. Күүкд улсин кегъад, кұцәгъад йовсн кергүд йир олн. Одгә цагт мана Хальмг танъгъчд чигн, нам альд болв чигн, күүкд улс дундас әмчнр чигн, багшир чигн, гәәвгъә гидг мал бскачнр чигн, йир аль сансн цуг олн-зүсн эрдмтә улс әлвг.

Эмч Тимошкаева Бамбаг, билгтә-эрдмтә артистк Лиджиева Уляниг, шинәс бсдж-бōдлдж йовцхак ансамблин артистк Бембетоваг болн Кулешоваг, хальмг күүкд улс дундас әкджд түрүн болдж багш болсн Дедеева Раиса Лиджиевнаг, РСФСР-н ик ачта багш гих нер зүсн Секотова Фаина Ивановнаг, кесг джилмудин туршарт багш болдж кōдлдж йовх Никитина Елена Алексеевнаг, әднлә әдл нанъ чигн нерднъ туурсн кесг олн күүкд улсиг мана танъгъчин цуг куч-кōлсчнр медцхәнә, әдниг унн гол цагъан седкләрн кундлцхәнә.

Эндр нарт делкән күүкд улсин сән өдр — март сарин 8.

Мана орн-нутгин бмн, тедү мет, Хальмг танъгъчин бмн чигн кех, кұцәх кесг олн ик тōрмүд бәәнә.

Одахн газетст, КПСС-н ЦК-н февральск Пленумин шиидврмүд болн „Колхозн тосхлтин цаарандк делгрлтин болн машин-тракторн станцин бурдәмджиг онъгдаруллгъна тускар“ СССР-н Деед Советин сессий деер Н. С. Хрущевин кесг докладин тезисмүд барлгдцхав.

Февральск Пленумин шиидврмүди мана Хальмг танъгъчин цуг куч-кōлсчнр ик байр-та кевәр тосжд, тууг цугъарн йбрәджджәхәнә.

Танъгъчин цуг әдл-ахун, культурин, эрдм-сургулиин тōрмүд кұцәлгнд, февральск Пленумин шиидврмүд кұцәхин тōлә ноолданд Хальмг танъгъчин куч-кōлсч күүкд улс медрлән, күчн-чидлән әрвлл уга ноолдцхакхн мел лавта.